

17
1. O.
6
2. A
3. H
8
17
1.
2.
3. v
4.
17
1.

1728.

1. Becker, Johann Hermann: De hostilitate naturali
bonitati divinae non contraria.
2. Mantzel, Em. Johann. Frid.: De constantia artificum.
ica
3. Wolfshel, Emmerich Trachin.: De indole practica
juris Tubecensis in civitatibus Electoralibus.
cid.

1729.

1. Casman, Jacobus: De orthodoxia jurisconsultorum
2. Casman, Jacobus: De intimatone per tabellas
non privata
3. Mantzel, Em. Joh. Frid.: De crescente pecunia.
4. Triebmejer, Joh. Helm.: De philosophia vera
in ~~philosophia~~ philosopho virtuoso

1730

1. Becker, Johann Hermann: De experientia matre
scientiarum

1730

2. Mantzel, Ern. Joh. Frid: De usu S. Scripturae
in iuris prudentia
3. Liner, Hui Jacobus: De amicitia hominis miserae
conditionis cum viro magno.
4. Frickmeyer, Johann Nicola: Cur errores et falsi-
tates faciles, quam veritas propagentur.

1731

1. Becker, Johann Hermann: De adulteris tratorum
sive de confusione specierum, huius ab homi-
nibus prohi. imperata.
2. Carum, Jacobus: De pactis inter creditorem et
debitorem invalidis.
3. Carum, Jacobus: De regula in frustra leges
invoct, qui contra leges committit.
4. Mantzel, Ern. Joh. Frid: De honorifica Dimissione
innocentium.

1731

5. Mantzel, Em. Joh. Frid: Juris Mecklenburgici
privati historia et fontes.

6. Mantzel, Em. Joh. Frid: De consecratione loci officina
juris in actionibus legatus obnoxio

7. Mantzel, Em. Joh. Frid: Juris Mecklenburgici
privati specialia

1732.

1. Mantzel, Em. Joh. Frid: De obli-vione juris

2. Mantzel, Em. Joh. Frid: De mandato praesumpto

3. Mantzel, Em. Joh. Frid: De rationibus reddendis
a benedictine sacerdotali petitis

17

2

3

4

17

1

2

3

4

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

DISSERTATIO PHILOSOPHICA

DE HOSTILITATE

IN ANIMA HOMO-

CONTRARIA

EXIENTE ALTISSIMO

CONSENTIENTE ANTISSIMA FACULTATE

PHILOSOPHICÆ

ANNO D. M. MDCCXXIX

KLAVDIO MOLLER

ALMA MATER GOTTINGENSIS

IN AULA PUBLICA

M. IOHANNES MOLLER

PHILOSOPHUS

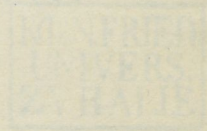
IN AULA PUBLICA

CAROLO HENRICO MOLLER

PHILOSOPHO

IN AULA PUBLICA

IN AULA PUBLICA

MEDITATIONUM JURIDICO-PO-
LITICARUM

Ad

PANDECTAS SACRAS
SPECIMEN PRIMUM

DISSERTATIO ^{sive} JUBILÆA PRIMA
DE USU

S. SCRIPTURÆ
In
JURISPRU-
DENTIA,

Quam

Anno MDCCXXX. ceu Jubilæo Aug. Confessionis
In Academia Rostochiensis,

PRÆSIDE

RECTORE ACADEMIÆ,

DN. ERN. JOH. FRID.

Spanzel,

J. U. & Phil. Doct. ac Moral. Prof. Ord.

Studiorum suorum Promotore colendissimo,

Die 29. Mart.

publicè defender.

CHRIST. DAN. WOLFFRADT,

Rostochiensis.

Rostochl, typis Nicolai Schwiegerovii, Ampliff. Senatus Typogr.

9 588.

1730, 2.

15

97

286
VIRO

TITULIS HONORUM ALIIS SATIS CONSPICUO, SIBI
FILIALI CULTU SANCTE SUSPICIENDO,

DOMINO,

**DN. DIETERICO
SAM. WOLFFRADT,**

Serenissimi Ducis Meclenburgici

Consiliario Aulico Splendidissimo, Hæreditario Domino
in Hohen-Schwarffs,

PARENTI

Suo

Omnigeno Filialis obsequii

ardore

Post cineres & ad cineres colendissimo,

Hæc Studiorum Academicorum primitias ex debito offert
rationem studiorum daturus & se amori perpetuo
commendaturus

devotissimus *Filius*

RESPONDENS,

589.

DOMINE PARENS

Colendissime!

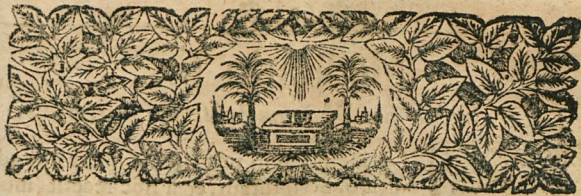
Juris Legumque peritos plerumque ut ho-
mines Summi Numinis cultum parum curan-
tes ab iniquis & malevolis obtreſtoribus
traduci, non ignorant, qui lividam Momi lin-
guam norunt. Hoc equidem negare non auſim,
in Jurisconſultorum numero & quondam exſti-
tiſſe & noſtro etiam evodari Viros magni alias
nominis, qui ſanctiſſima fidei dogmata, ſine
quibus tamen vera in Deum pietas conſiſtere
nullatenus poteſt, contemnunt, ſugillant, reſi-
ciunt. At vero horum impietatem plurimis aut
omnibus Juris intelligentiam tenentibus impu-
tare velle, res poſtreme iniquitatis eſſet. Quod
ſi jam liceret aliquot ſeculorum memoriam re-
petere, ex iſſisque vitas Celeberrimorum & inſi-
mul maxime Piorum Jurisconſultorum enarra-
re larga exemplorum ſeges ſe mihi offerret. Sed
ne longo verborum circuitu patientia Tua, Pa-
rens Devenerande! abuti videar, hoc uni-
cum duntaxat monebo, divinas inter & huma-

nas

nas leges, sed pias (nam impias leges legum nomine indignas esse, quis inficiabitur?) tam arctam cognationem intercedere, ut, qui humanarum legum tenorem docent, colunt & servant, divina Pandectarum sacrarum monita ac jussa spernere & rejicere nullo pacto queant. Exemplum capias ex Dissertatione presente quam sub Praesidio Viri Excellentissimi atque Consultissimi Dni. Ernest. Joh. Fried. Mantzelii, J. U. D. Celeberrimi & Moralium Professoris Publici Ordinarii Famigeratissimi, hodie Academiae Rectoris Magnifici, Domini Patroni atque Praeceptoris ad urnam usque Colendissimi, defendendam in me suscepit. Haec enim ad oculum commonstrare poterit, quam utilis, quam necessaria sit Sacrarum litterarum cognitio ingenio Juris Cultori, quo in Juris & Legum pelago scopuli, vada, imo Scylla & Charybdis eo facilius evitari queant. Cumque scirem, Te Estimatissime Domine Parens! istiusmodi Jurisprudentiam non ex profanis solum scriptoribus, sed & ex limpidissimis Scripturarum fontibus haustam, suspicere, adamare & in deliciis habere, nullus dubitavi hasce primitias Academicas Nomini Tuo inscribere atque consecrare. Et sane Paternus Tuus in me affectus spem mihi facit certissimam, Te hocce animi vere filialis ac devoti monumentum serena fronte accepturum esse. Vale, Parens Colende quem Deus! pro sua bonitate diu sospitet ac vivis interesse sinat! Dabam
& Musaeo 17. Cal. Aprilis Anno aerae Christianae MDCCXXX.

TUUS

Obsequiosissimus Filius
CHRIST. DAN. WOLFFRADT,

INGRESSUS.

Disp. I.
Resp.
Christian.
Daniel.
Wolff.
radt,
Rostock.

Siccine igitur sub umbone & gratia Altissimi ad rem ipsam & primam dissertationem Biblico-Juridicam accedimus; Et quia GENESIS in perfectione tot nobis obtulit observationes, ut huic dissertationi sufficerent, sit illa pace Dominorum Theologorum, quos sancte veneramus, specimen Commentarii Juridico-Politici ad illum Mosaici sanctuarii primum librum. Nec habemus, quæ præloquii loco scriptis in Programme adderemus, rogamus tamen, ut nemo ad lectionem vel hujus vel ullius infecuturæ dissertationis accedat, nisi qui illud Programma perlegerit, accipiet enim ibidem insinuationem, & simul excusationem rationis scribendi per brevissimas theses. Ignoscet præterea flosculis observationum curiosarum passim irrepentium, & tenebit, illos cum rubro operis conferens, regulam: A potiori fit denominatio.
Sapienti sat!

A

Medi

Meditatio I.

Datur omnino Jus Divinum positivum Universale.

Vi principia non negat, ille inter nos admittit S. Scripturam, & si hoc fecerit, multas leges, quæ vel ante Remp. Judaicam selectam toti orbi publicatæ fuerunt, pro universalibus agnoscat, vel in Rep. Judaicalatas quidem, perpetuam tamen rationem habentes pro similibus declarabit; Et quæ huic doctrinæ obstare videntur circa modum publicandi præsertim quoad leges matrimoniales Levit. XVIII. uno etiam ictu poterunt refelli. Leg. III. BOHMERI positiones de Gradibus cognationis, annexæ Tract. de Actionibus.

Meditatio II.

Christianos esse Judeos Reformatos cum grano salis erit asserendum.

Sunt qui hoc ingeniose statuunt, inter quos præsertim est Batavus *Lambertus VELTHYSEN*, id inde elicentes, quod, licet concedamus, quasdam leges non esse universales, tamen nobis illæ sanctæ esse debeant, quia Deo illa, quæ super populum Judaicum tunc selectum, & veram Ecclesiam excolentem, placuerunt, non possunt non & super nos placere, exceptis excipiendis iis, quæ vel mere typica, vel in singulari ratione status fundata. Sed non videmus robor hujus conclusionis, hoc est, non fuit ex hoc asserto apodictica & stringens necessitas, utut haud contrarii simus, si ad ideam Reip. Theocraticæ Judæorum perfectissimæ nostras accommodare leges cæteris paribus æquum quis judicaverit. Conf. Cl. Dn. KEUFFBLII *Elementa Jurispr. Eccl. univers.*

Medi-

Meditatio III.

Genes. I.

Conjugium fratrum & sororum non est contra Jus Naturæ.

Vulgare est hoc assertum à necessitate conjunctionis liberorum Adami desumptum, cui resistere nemo poterit, nisi Præadamitas absurdè admiserit. Juvat autem insigniter in concipiendo Jure Divino, quo actus, etiam Jure Naturæ haud turpes, sunt pro illicitis declarati. Nos admiramur sapientiam Divinam, quæ illa, quæ ante lapsum fuissent sine labe & libidine, post eundem, ob concubitus exstinguendæ libidinis causa susceptos, graviter prohibuit; Sic enim voluit mutato civium genio summus Legislator leges etiam mutare.

Meditatio IV.

Gen. I, 27. coll. II. 24.

Polygamia Jure Divino est prohibita.

Ingrata nobis est disceptatio de polygamia, an illa nimirum vel Jure Divino vel Jure naturali sit prohibita, & nisi ordinis gratia ad illam delaberemur, lubentius eandem haud attingeremus, quia Rem judicatam hanc dicimus, & quia nobis sufficit, nullam apparere nequidem prudentiæ regulam, cur illam in Rebusp. nostris sub capitis pœna posse prohiberi dubitarem. De Jure Naturæ sermo hoc loco non erit, sed de Jure Divino, & ex dicto allegato, si quo alio, concludimus, Deum, qui eo tempore, quo polygamia videbatur esse maximè consultata, unum & simplex conjugum par creavit, eo ipso formam omnibus conjugis dare voluisse, & hoc ita statuimus, præsertim ob explicationem Christi Matth. XIX. v. 5. Displiceant hæc iis, quibus ad palatum non sunt, nos habemus, cur ea nobis bene placeant.

Meditatio V.

Gen. I. 28.

Benedictio Sacerdotalis non est de essentia matrimonii.

Deum copulasse primos conjuges in sensu hodierno,

A 2

vices-

vicesque Ministrii Ecclesiæ sustinuisse, non sine audacia quosdam asserere cognovimus, sensimusque inde concludi, benedictionem sacerdotalem esse de essentialibus matrimo-
nii; Verum ita in assertionibus nostris claudicare nolumus: A generali enim illa benedictione, quam Deus eo loco etiam omnibus animalibus tribuit, ad specialem nobis frequentatam non valet argumentum, ut taceamus, dubium adhuc esse, an Deus Ministri Ecclesiæ, an Principis vel Magistratus personam præsignificaverit. Hæc veritati scribimus, ne superstitiosi videamur, serio autem protestantes contra opinionem, ac si benedictionem sacerdotalem abesse posse crederemus; Quod enim sit laudabilis ceremonia, qua in hoc actu melior & illustrior adhiberi non potest, quæque sine pruritu novaturiendi & gravi scandalo, imo & detrimento partis salarii necessariæ abrogari inter nos haud posset, hoc tanquam pro aris & focis defendemus.

Meditatio VI.

Gen. II. 29.

Litigia de Jure Sabbathi quæ Strykius movit, non movere consultius & rectius fuisset.

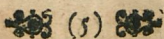
Anno 1707, B. Joh. Sam. STRYKIUS Jurisconsultus Hal. Resp. Cand. Conrad. Lud. Wagnero, Bruno. disert. defendit de Jure Sabbathi, quæ tot lites & Scripta eristica peperit, ut velint omnes boni illam controversiam nunquam fuisse motam. Nos manebimus in tramite recto, statuentes Obligationem colendi septimum diem esset adeo universalem, ut aliud statuere idem esset ac periculosas Deumque offendentes doctrinas in vulgus, sine tamen ullo usu practico spargere. Progr. interea de incommodis Festorum habet quæ nobis bene placent. Sed plura de hoc commate ad Exodum.

Meditatio VII.

Gen. II.

Statum integritatis supponere doctrinam nostram valde illustrat.

Immor-

Immortales sunt lites, quæ super gentium conceptum Juris Naturæ & Juris Gentium agitantur, & habebunt certè ingenia otio abundantia, quæ sine fine controvertent. Placuit nonnullis Jus gentium distinguere in primævum & secundarium, unde textus Juris Romani explicare satagunt: Docent, Jus Naturæ fundatum esse in absoluta, Jus Gentium autem in hypothetica & mutabili necessitate. Valeat hæc Philosophia, quæ licet non aded sit rationis sibi relicta, ut ut lapsos aliquando homines esse, plusquam probabiliter & ratione assequi liceat. (*Vid. Præsidis prima linea Juris Naturæ.*) Tamen multam nobis parit illustrationem; Nobis, qui revelationem in dubium non vocamus, hæc meditationes de lapsu, de mutata communione bonorum, deque peccati originis labe &c. multam lucem suppeditant ad clariorem Juris Divini positivi conceptum.

Meditatio VIII.

Gen. II. 18.

Finis matrimonii est procreatio sobolis.

Fines matrimonii ritè indagare multum habet usum praticum tam in quaestione de ineundo, quam in lite de dissolvendo conjugio. Statuunt communiter, alium esse finem primarium, procreationem sobolis scilicet, alium Secundarium, mutuam adjutorium, quibus subjungunt adhuc alium in statu corrupto benè attendendum, extinctionem videlicet libidinis; Sufficerent hæc curiæ, sed infinitum est Cathedralium desiderum causas liquidas adhuc vel magis liquidas vel obscuriores reddere: Hinc aliis extinctio libidinis vel plane non est finis, contra tamen expressum dictum Apostolicum, aliis interea de fine primario sollicitis. Verum salva res est; Inspiciamus conjugii institutionem, & connexio dabit, finem primarium creationis sceminx & cum Adamo conjunctionis fuisse procreationem sobolis, nec obstat vocabulum, *Geschliffin*, illud enim juxta substratam materiam erit explicandam. sermo est de dispositione animalium ad

A 3

multi-

multiplicationem specierum, & additur, aber vor der Men-
schen ward keine Gehülffin funden; Sed quæso, quis est hujus
litis super ordinem finium usus practicus, ille fortè, an pri-
mario ad facultatem coëundi, an vero adjuvandi respici de-
beat; Puto utrumque requiri & intendi ab initio conjugii,
& aded arctè simul junctum appeti, ut nullum vel priorem
vel posteriorem dicere queamus; Si autem versemur circa
conjugium olim contractum, nec ob cessantem unum, nec
ob alterum in praxi dabitur divortium. Salvo rectiori judicio.

Meditatio IX.

Gen. II, 22.

An fœmina sit homo, stulta & Domitiana est quæstio.

Quod ille *Anonymus*, qui, ut credimus, solius ostenta-
tionis ingenii causa probare voluit, fœminas non esse homi-
nes, multus usus sit dictis biblicis ad suum scopum pravè so-
lenter detortis, patebit illum famosum libellum inspicienti-
bus. Digna haut sunt argumenta, quæ refutentur, & po-
tuisset *D. Simon Gadiccus* dormire, cum illam operam suscipe-
ret, & ridendo omnia refutare. Sed nos nolimus planè
dicta depravata in hoc labore præter hoc primum allegare.
Habemus interea *Fabrum* inter nos Jctum, qui fœminas ap-
pellat homines secundarios, eapropter, quia appellantur eist
schwaches Werkzeug; Verum in illo loco parvus est *Faber*,
ut ut fortè alias magnus haberi possit.

Meditatio X.

Gen. II, 24.

Conjugium est individua vitæ consuetudo.

Illustres *Cocceji*, Pater & Filius, multum ratiocinantur
super definitionem matrimonii Justinianæam, quomodo ni-
mirum in tanta divortiorum luxuria appellari potuerit con-
jugium individua vitæ consuetudo; Nos, pace tantorum Vi-
rorum, non putamus, illos rectè sensisse, dum judicant,
quamdiu nuptiæ sunt, illas esse consuetudinem individua[m],
sed

sed censemus, ex intentione contrahentium illam individuam esse, utut ceu apud nos etiam obvenit, divortium ex gravi causa locum invenire possit: Jus Naturæ interea circa hanc quæstionem non proponit liquida, utut omnium gentium vere moratarum usu individuitas sit introducta; Nos qui agnoscimus, quid sit una caro esse ex voluntate divina, placidè in ea subsistimus, indeque circa benedictionem ad pactum de non divertendo partes adstringimus.

Meditatio XI.

Gen. II, 24.

Omniū proxima est cognatio inter maritum & uxorem adeoque successio conjugum est æquissima.

Multa in iuribus conjugum cum Jure Romano ad Germaniam transferunt, quæ non debuissent recipi; Conjugia Romana erant ferè defultoria, & causæ divortiorum non erant adeò circumscriptæ; Hinc *tit. ff. de act. rer. amor. de donat. int. vir. & ux. &c.* Hinc levis consideratio partium maternarum circa conjugia liberorum, circa ultimas voluntates matrum & in favorem earundem &c. quæ singula collecta mox dabimus. Nostra conjugia Juri Divino sunt superstructa, hinc oportebat nos esse sollicitos de conclusionibus melioribus etiam in materia de successione ab Intestato, prouti & plurima Jura Provincialia & statutoria à Romanis fecibus sunt purgata per portiones statutarias; Quid enim illustrius divina conjugii institutione, quid significantius verbis: *Wied Vater und Mutter verlassen, und an seinem Weibe hängen, und sie werden seyn ein Fleisch.* *Conf. Excell. Kressii Dissert. de æquitate successionis conjugalis.*

Meditatio XII.

Gen. III, 16.

Maritus est uxoris Dominus.

Dominium mariti in uxorem Juris Divini esse, ex verbis: *Er soll dein Herr seyn*, ducere solemus, utut alii non imperativa, sed enunciativa verba hæcce divina esse, defendant.

Nos

Nos putamus hanc parænesin non tantum referre, quæ futura erant, sed dictare pœnas ob connexionem sententiarum Adamo & serpenti latorum, & quia varia dicta Apostolica, de quibus infra, clarè hoc eloquuntur. Interea huic dominio naturam prærogativæ tribuimus, quæ suis includitur limitibus, nec volumus, ut adhibita licet voce dominii nimis rigorosi inde trahantur effectus, improbantes insimul famosam illam glossam: Die vaden tho pinigendeende tho plagende, utut ea, quæ DD. de licita castigatione moderata habent, practica, quamvis haud facilè practicable, appellemus. Quæ Juris Naturæ circa hanc quæstionem sunt, multis patent apud PUFENDORFFIUM de *J. N. & G. Cap. I. v. II.* Sed referuimus quædam de pessimo exemplo infra ad Lib. Esther scribenda.

Meditatio XIII.

Gen. VI. 4. junct. X. v. 9.

Origo Rerumplicarum est ex metu & amore defensionis.

Semper putavimus, illam quæstionem de origine Rerump. ita defini posse, quod timor & defendendi studium homines in bonum ordinem politicum coalescere suaserit. Postquam enim dominandi & conquirendi libido sese exeruit penes Tyrannos, & post diluuium penes Nimrodum, quo vis vi repelli possit, oportebat vincula societatis ad mutuam defensionem strictiora facere. Quibus stantibus omnia alia philosophemata circa originem Rerump. exulare jubemus.

Meditatio XIV.

Gen. IX. 5.

Bestiam hominem perimentem amovendam habemus.

Sunt DD. inter quos est SCHILTERUS, ex hoc dicto universalitatem legis de bove cornupeta Exod. XXI. 28. sequelientes: Subscribimus nos huic sententiæ in tantum, ut bovem talem è medio tollendum esse omninò censeamus;

AN

An autem quoad Dominum illius bovis illam universalitatem
admittere habeamus, graviter ambigimus. Notorius insu-
per est *Art. 136. C. C. C.* qui arbitrariam pœnam dicitat be-
stia nocentis Domino.

Meditatio. XV.

Gen. IX. 6.

Homicidium Jure Divino est taxatum.

Est controversia, quam ad recentissimas referre habe-
mus, quia nostri Majores ante Grotium illius non adeò fue-
re memores, an scilicet lex de homicidio sit adeò dispositi-
va, ut occisor dolus indistinctè sit capitaliter puniendus?
Qui illam negativè excolunt, putant, Deum enunciativè lo-
qui & non poscere, ut humani Judices præcisè sanguinem
poscant, addentes, Deum vindictam sibi reservasse, pronun-
ciando, fore, ut homicidæ sanguis profundatur; Unde ul-
terius inferunt, Principi jus aggratiandi etiam in homicidio
dolo non posse denegari. Videantur scripta, quæ *Carpzo-
vium, Thomajum* & alios inter cæpropter sunt evulgata. Nos
statuimus, utrumque novum assertum esse cerebrinum, &
subscribimus praxi etiam ob locum *Exod. XXII.* clarissimum
nec invenimus robor in exemplis biblicis à Joabo inter alia
desumptis, de quibus suo loco uberius. Solet interea robor
asserti contrarii præsertim quæri in eo, quod tunc status na-
turalis fuerit; Sed Deus super hoc crimen læsæ majestatis
disponit, quomodo illud per omne mundi ævum sit punien-
dum, dato Judicibus gladio.

Meditatio XVI.

Gen. XIII, 9.

*Non per saltum, sed per gradus mundi plage fue-
runt occupata.*

Egregium erat pactum Abrahami & Lothi: *Wilt du
zur Linken, so wil ich zur Rechten*, quod illustrat antiquissimum
statum mundi nondum hominibus repleti; Circumagebant
illi

B

illi

illi Viri divites pecora sua per omnem meliorem pascuorum partem, & nemo adeo erat contrarius; Quod si autem hodie quis tanto cum apparatu & pecudis tanta multitudine vellet horsum vel illorsum ire, is certe ne glebam quidem vacantem inveniret. Frustrà igitur laborant Antiquarii nobis persuasuri, quod primi Noachi posteri in Germaniam, imo Sveciam migraverint, stulti enim fuissent illi, si patrios lares & societatem adeo temerè deseruissent, imo iterum stulti, si à meridie versus septentrionem perrexissent. Nec videmus ob amorem Matheos tantam migrandi cupidinem ipsis esse subortam.

Meditatio XVII.

Gen. XIV, 4.

*Feudorum forma generica cum primis politis
obvia statim est.*

Memorantur hoc loco Reges vel Domini qui vinculo qualicunque quo erga Regem Kedor Laomor obligati fuerant, se extricare rebelli studio tentaverant; Hinc vestigia feudorum se invenisse putant Feudistæ, *Vid. B. STRYK, Exam. Jur. Feud. Cap. 1. qv. 3.* Concedimus vestigia ibidem reperiri quatenus etiam tributariorum conditio Vasallis est analoga, quæ enim sunt pactitia ceu omnia in Jure feudali sunt, ea millenis modis possunt differre, & placet distinctio inter formam feudorum genericam & specificam.

Meditatio XVIII.

Gen. XIV, 14.

Vestigia hominum propriorum sunt antiquissima.

Memorantur 318. servi in familia Abrahami nati, quales vernas Romani appellari sueverunt, qualesque haud levi conjectura ita proprios Abrahami fuisse credimus, ut vinculo se exsolvere sine ejus dimissione non valuerint; Hinc concludimus servitutem, qualis erat apud Romanos, fuisse contra naturam ob rigorosos effectus, aut hominum propriorum conditionem etiam inter piissimos tolerari posse, quia omnia

omnia jura hominum, sola libertate omnimoda excepta, retinuerunt. Quod in Rep. Judaica tales fuerint, & quod manumissorum sive libertorum jura ibidem quotidie apparuerint propter tot expressa dicta, nemo ambiguum reddet, vid. Exod. XXI. & passim.

Meditatio XIX.

Gen. XV, 2. 3,

Successio ab Intestato olim tantum fuit cognita.

Mirum est, quosdam DD. effatum Abrahami loco argumenti pro testamentaria successione adhibere, cum tamen retorquendo in ipsos pro adversa sententia retrojici possit. Abrahamus, vir locuples, non habebat liberos, & aegrè ferebat, se non habere filium, in quem parta tot laboribus derivare posset, sed relinquenda esse omnia sua bona filio Elieseris, Praefecti sui, quem certè non nominaverat heredem ex testamento, sed videbat, illum ceu supremum aulae suae Marechalli filium, proximum jus habiturum ad massam bonorum suorum; Cum enim occupanti cedere non posset, rectè judicabat, majorem domus ejusque filium proximiorum etiam ob patris praestantiam futurum, qui illam Remp. regendam sibi vindicaret, praesertim quia reliqui 318. vernae & homines proprii concurrere non possent. Distinguere e quidem volunt nonnulli inter testamentum simplicissimum & solenne, sed illam distinctionem non admittimus, quia integras gentes benè moratas sine testamenti factione decedere, tantum cognitum habuisse, deprehendimus.

Meditatio XX.

Gen. XVI, 2. junct. XXX, 5. & 9.

Exempla Patriarcharum Polygamiam, Pellicatum, Concubinatum exercentium non faciunt argumentum ad facti justitiam & imitationem.

Scopulorum instar se habent haec exempla, quibus offendimur ambulantes in quaestione de cohabitatione extraordinaria; Sed non desunt, quae reponi possent; Quae tamen luben-

B 2

lubentius in conflictu, quam in scriptis reponere volumus. Placet tamen Megalandri Lutheri verba huc scribere, quæ habet loco inferius citando: Es sind etliche Exempel der grossen tapffern Helden, die sind Hof- und Ritter- mäßig (verfatur in quæstione de iustitia Conjugii Jacobi cum duabus sororibus) die mit dem Befehl und Recht nicht überein stimmen, . . . Es ist aber nicht nachzufolgen, . . . als wenn du Jacob wirst gleich seyn &c.

Meditatio XXI.

Gen. XVII, 14.

Non baptizati in nostris Rebus, non sunt tolerandi, & vere nobis etiam sunt politicè heretici.

Circumcisionem & baptismum sacramenta esse veteris & novi testamenti se invicem excipientia, nemo in dubium vocare poterit; Prouti & hoc evictum est, non baptizatum non esse Christianum; Quia igitur Deus minatus est, quod non circumcisi nomen & generatio soll ausgerottet werden von seinem Volk, nostrum omnino erit, & nostri sacramenti novi Testamenti eandem habere rationem, adeo, ut hæreticos omnes non baptizatos appellemus etiam illo sensu, ut ad jus civitatis non sint admittendi. Sed si nova forsan hæc visa fuerit thesis, melioris edocti facile eandem deseremus, expectantes tamen, ut accuratè consideretur tempus & nervus hujus divini interdicti.

Meditatio XXII.

Gen. XIX.

Loti concubitus cum filiabus, utut non in Scriptura ceu delictum taxatus, tamen incestum in linea recta non excusat a crimine contra Jus Naturæ.

Quod varii Novaturientes in nova doctrina de nuptiis prohibitis ad hoc exemplum provocent, nuper experti sumus; Sed mox apparuit imbecillitas argumenti aliis rectè sentientibus, à silentia enim Scripturæ circa hujus facti poenam ad e-
jus

jus justitiam non valere argumentum, etiam luscus videre poterit. *Conf. B. Grünenbergii Diss. de peccatis herorum fidei emittentibus.*

Meditatio XXIII.

Gen. XX, 12.

Abrahami conjugium cum Sara, utut in gradu Jure divino prohibitio fuerit, exceptionem tamen, non imitationem inculcat.

Est hic locus ex numero dubiorum vexatorum, nam omnis opera frustra impeditur ad explicationem prohibitioni Levit. XVIII. non contrariam; Sit enim soror vel consanguinea, vel ex fratre neptis, tamen semper eadem est lis. Hinc ad dispensationem divinam recurrere solent Exegetæ, à quali non valet argumentum. Notum insuper est, Athenienses distinxisse inter sorores consanguineas (*ἑμωπατρῆας*) & uterinas (*ἑμομητρῆας*) ita ut illas, non has duci permiserint; Quia itaq; Abraham Saram jam duxerat uxorem, quum adhuc gentilis & à Divina revelatione alienus esset, talem inter gentiles usu frequentatam fuisse distinctionem ab antiquissimis seculis, suo exemplo commonstravit. Pueris nostris interea constat quod *Emilius Probus* habet *Cap. I. Cimon*. Habebat *Cimon* in matrimonio sororem germanam suam, nomine *Elpinicem*; non magis amore quam patrio more ductu, nam licet Atheniensibus eodem patre natas Uxores ducere.

Meditatio XXIV.

Gen. XXV, 6.

Conjugium Abrahami cum Kethura fuit secundarium, & quasi ad Morganaticam.

Natura matrimonii ad Morganaticam inter alia requisita est, ut liberi ex illo nati sint quidem legitimi & certi patris, ast quoad successionem disparis juris cum aliis, ex perfectiori conjugio natis, dum non consequuntur conditionem patris. Videtur ex substrata materia tale exemplar elucescere,

B 3

re,

re, dicitur enim Isaacum successorem universalem & verum heredem Abrahami factum fuisse, & filios ex Kethura natos accepisse donaria: *Er gab ihnen Geschenke, und ließ sie ziehen.* Prouti autem jam scripsimus, Patriarcharum exempla sunt admiranda, non imitanda; Hinc nostram non facimus licet de justitia matrimonii ad Morganaticam nisi disputandi gratia.

Meditatio XXV.

Gen. XXV, 24. seqq.

Primogenitus est, qui verè & totus prior fuit exclusus.

Illustris noster KLEINIUS omnium Megapoleos Jurorum Pater *diff. de dubio primogenitura jure hab. Rostoch. 1697.* rarum quidem, at dabilem casum de Gemellis Illustrium confusus adeò distinctè exposuit, ut ipsi, post refutatas imbecilliores opiniones, forti judicium tribuenti, subscribere omninò debeamus. Et quod attineret casum, huic partui Rebeccino similem, indagacionem ulteriorem haud requireret, quam ut decisionem ex hoc divino calculo approbato exemplo peteremus.

Meditatio XVI.

Gen. XXV, 31. sequ.

An jus primogeniturae per Contractum vel pactum possit transferri in alium, ab exemplo Esavi non potest probari.

Quod in Jure Gentium fieri possit talis cessio primogeniturae, nullo equidem caret dubio, modo cum illustri Grotio attendamus distinctos casus, an nimirum primogenitus cedens tempore cessionis habeat filios, an non habeat; Quod enim salvo jure liberorum talis cessio fieri debeat, fuit ex principiis in tali passu sanctè notandis. Quod autem contractum fratrum Esavi & Jacobi attinet, multa circa eundem notanda sunt singularia; Putamus enim Esavi jus primogeniturae non fuisse in commercio, propter annexam variam praerogativam; Observamus etiam patrem Isaacum illum

illum contractum nunquam approbasse, ut taceamus, pretium fuisse admodum abjectum & vile. Sed abstrahimus calamum ab iis, in quibus errare facile est. Conf. omnino Deut. XXI. Ubi expressè prohibitum, ne patres carioribus filiis jus primogenituræ tribuant.

Meditatio XVII.

Gen. XXIX.

Conjugium Jacobi cum duabus sororibus fuit admirabile, non imitabile.

Certè fuit admirabile hoc conjugium, exercebat enim Jacobus non solum Polygamiam, sed duas simul sorores conjuges amabat, ut taceamus eundem duas concubinas consensu uxorum adscivisse. Volumus, ut nihil ab hoc exemplo temerè trahatur in argumentum, sufficiunt enim responsiones ad rem facientes. *Evolv. B. Mayeri Tract. de admirabili Jacobi cum duabus sororibus conjugio. Rec. 1717. Witteb.*

Meditatio XVIII.

Gen. XXIX. 25.

Jacob cui Lea loco Rabelis substituta, jure non tenebatur eandem retinere.

Vulgaria sunt principia, errorem circa essentialia vitare conventionem, quod eo magis verum, si concurrat dolus à parte alterius, qualis hic evidens erat, nulla accedente Jacobi culpa ob ritum velationis tunc frequentatum, quæ enim aliqui de ebrietate Jacobi somniant, turpia sunt, & quod per Rachelis collusionem hæc Comædia fuerit adornata, circumstantiæ non admittunt. Sed difficile fuit Labanum in jus vocare, quippe qui ipsemet caput totius familiæ erat, nullique Magistratui obnoxius. Et quod attinet exceptionem Labani de consuetudine, clarum est, eandem fuisse falsò allegatam, quia nuptiæ publicæ celebrabantur, & nemo agrè illud tulerat. Legatur B. LUTHERUS, more suo, id est heroice de hoc facto differens *Tom. IX. Oper. Edit.*

Edic. Altenb. f. 910. f. 99. Jacob hat auff nichts weniger Gedacht als daß ihm der alte Schalk entziehen sollte. Er hätte mit guten Recht die Lea verwerffen mögen, und zu Laban sagen: Du hast mir die Rachel vertraut, die will ich behalten und keine andere. Præterea autem quærere an concubitus illius noctis fuerit scortatio, cathedræ reservamus.

Meditatio XXIX.

Gen. XXX. 37.

Dolus bonus fuit, quem Jacobus adhibuit.

Dolus bonus est solertia se suaque jusque suum conservandi: l. 19. §. 3. ff. de Neg. gest. Laban iniquus erat Pater familias, Jacobumque sæpe variando mercedem deceperat; Non autem dabatur locus eundem actione locati pulsandi, atque hinc privata vis dolo bono erat eludenda. Et hoc asserere non dubitamus, quia per revelationem Angelicam Jacobus certior fuit redditus de divina approbatione. Quod interea attinet ipsum artificium magicum quoad corylorum diversicolorum operationem, non sumus de ejus modo solliciti, remittimus cupidos ad scripta, de illa causa passim obvia.

Meditatio XXX.

Gen. XXXIV. 12.

Inter quasdem gentes non uxor marito, sed maritus uxori dotem dare debuit.

De Germanis Veteribus hoc probatum sistunt Scriptores, vid. Cl. BILDERBECKII Teutscher Reichs-Staat P. I. Cap. I. §. 19. Et quod in genere dotis materia sit de merè civilibus, utut illa non careant rationibus politicis, statuimus. Si autem aliquis dictum locum de donatione propter nuptias explicare voluerit, nos non habebit aded contrarios. Illustris interea est definitio dotis, quoad finem respiciens ad ferenda onera matrimonii, concordat illa cum natura hujus arctæ communionis, & cum flosculo vulgari: Dem ich meinen Leib betraue, dem betraue ich auch mein Gut,

†(○)†

Famam Majorum Virtutibus propriis augenti

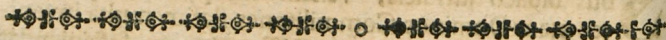
**DOMINO
WOLFFRADT,**

Auditori suo indefesso, Amico humanissimo, Faustissima
quævis precatur,

PRÆSES.

Significanti mihi institutum, de adornandis dissertationibus biblico juridicis, vehementer placuit, quod inter meos Dominos Commilitones statim multa inventur ingenia ad defensiones Dissertationum suscipiendas admodum parata. Maximè etiam gratum mihi fuit, quod meo Domino WOLFFRADT haud displicuerit hanc palæstram aperire, & reliquos suos Commilitones ad continuationem laudabiliter cœptorum provocare. Sic enim juvat ire ad honores, per labores nimirum & per specimina industriæ haud vulgaris sed seriæ atque solidæ. Sunt equidem, qui adeo stultos se inventuros Patronos & Promotores confidunt, ut nullis vel eruditionis vel morum exhibitis testimoniis ad Reip. munera promoveantur; Sed, per Dei gratiam, non vivimus inter penuriam bonorum Virorum, vacante enim officio non tres, non decem, sed centum obvii sunt Candidati. Cave, igitur tibi, Civis Academice! qui inæstimabile tempus ita consumis ut sudes sis in oculis Parentum, Patronorum, imo omnium Virorum gravium. Bono contra sis animo, qui nomen & omen habes bonarum artium, Studiose! Præpara te, & non frustra te præparabis, aperientur enim Tibi patuli ad honores accessus. Meo Domino WOLFFRADT,

RADT, Viro - Juveni singulariter bonæ indolis, quem a vita & proprio sudore parta ornat & ornabit gloria non solum spem facio, sed sancte promitto, fore, ut Patriæ & Familiæ sit ornamento. Veni, qui testem in propria causa omni exceptione majorem, propitio jure, videre & audire cupis. Vale Amice Humanissime, & me amare perge. Auge etiam numerum piorum Jctorum quorum Catalogum nobis nuper dedit Vir inter nos literatissimus juriumque scientissimus Dominus SCHMIDIUS iterumque Vale. Dab. Anno 1730. d. 23. Mart.

Arti fatidicæ Themidos qui oracula jungit
 Sanctarum legum, quas DEUS ipse tulit,
 Hunc dices merito juris legumque peritum,
 Codice dum ex gemino jura ferenda petit.
 Tu, WOLFFRADTE, tenes hoc pulpita publica scandens,
 Propugnansque hodie dogmata sacra DEI.
 Gratulor inde Tibi, Fautor, Magnoque Parenti,
 Et toti Generi gratulor inde Tuo.

*Nobilissimo atque Doctissimo Domino RE-
 SPONDENTI, Fautori ac Amico
 suo Certissimo inter Amicorum pluri-
 mus ita adsurgit*

M. P. C. Rämpfer.

Da

Der ist mit vielen Ruhm den Helicon besteiget,
Und seine Wissenschaft im Disputiren zeiget.

Es ist derselbige der Ehre würcklich wehrt
Das deine zarte Hand die muntre Scheitel ehrt
Du aber, Wehrter Freund, wirst mir die Ehre
gönnen,
Daß ich mich jederzeit kan deinen Diener nennen.

Aus Pflicht & Schuldigkeit setze
dieses

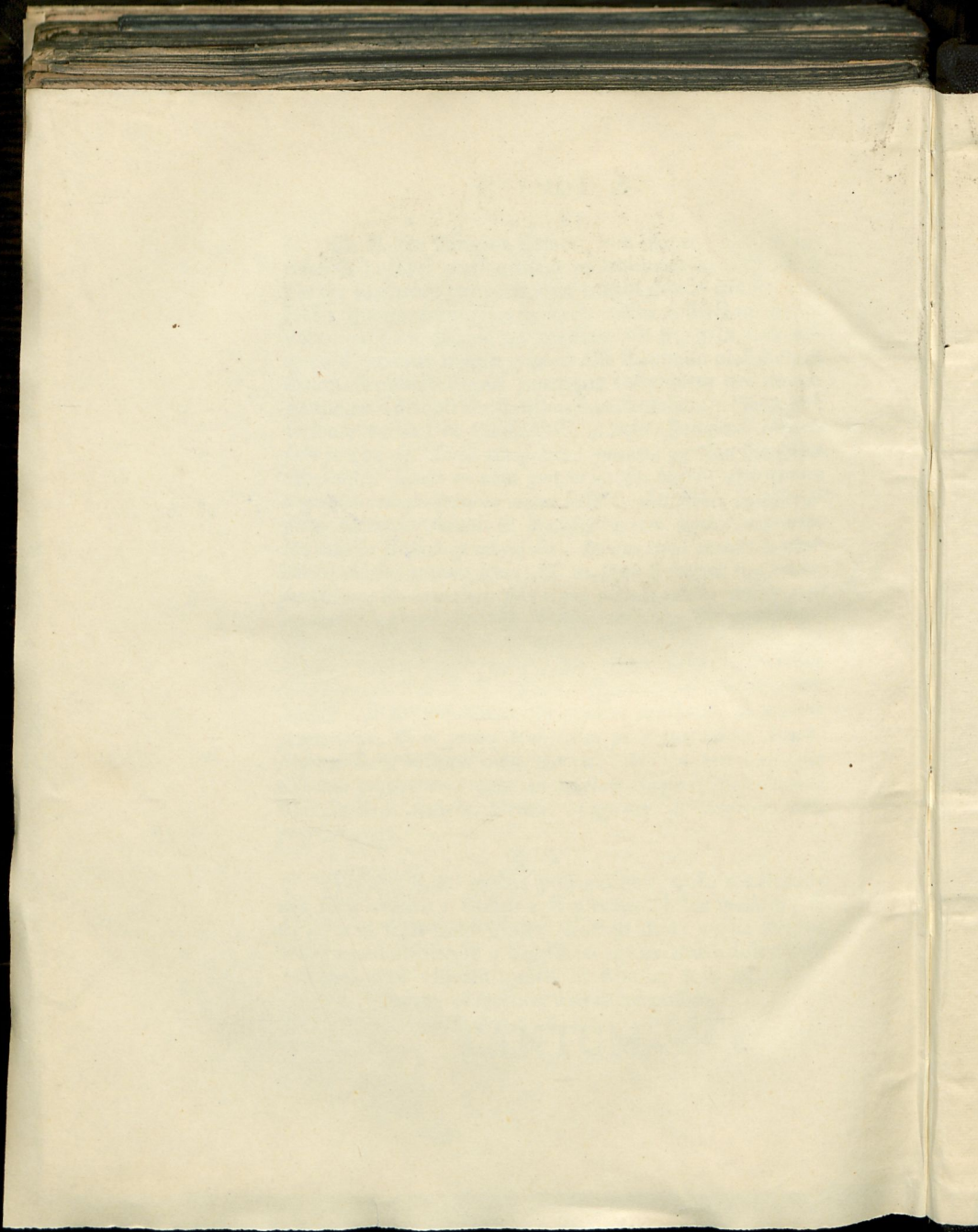
E. B. Frese,

Roff.

L. L. Cultor.

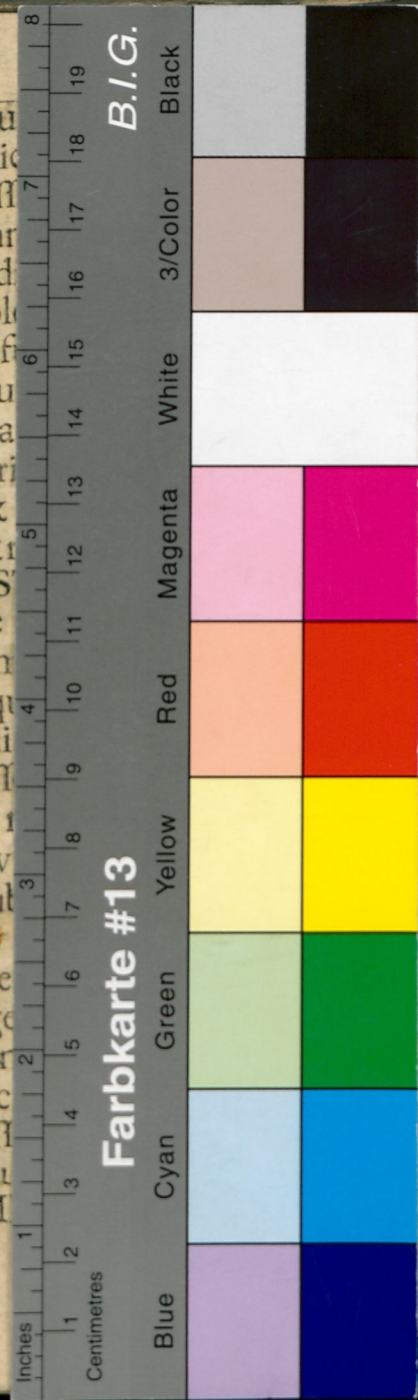

Rostock Diss., 1728-32

f
5b.

MEDITATIONUM JURIDICO-PO-
LITICARUM

Ad
PANDECTAS SACRAS
SPECIMEN PRIMUM

^{sive}
DISSERTATIO JUBILÆA PRIMA
DE USU

S. SCRIPTURÆ
In
JURISPRU-
DENTIA,

^{Quam}
Anno MDCCLXXX. ceu Jubilæo Aug. Confessionis
In Academia Rostochiensis,
PRÆSIDE
RECTORE ACADEMIÆ,

DN. ERN. JOH. FRID.

Schanzel,

J. U. & Phil. Doct. ac Moral. Prof. Ord.
Studiosorum suorum Promotore colendissimo,
Die 29. Mart.
publicè defender.

CHRIST. DAN. WOLFFRADT,

Rostochiensis.
Rostochl, typis Nicolai Schwiegerovii, Ampliff. Senatus Typogr.

9 588.

1730, 2.

15

35

